

Кәсіптік стандарт: «Бұқаралық ақпарат құралдарында жарнама ұсыну»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Бұқаралық ақпарат құралдарында жарнама ұсыну" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді және Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологиялар – электрондық ақпараттық ресурстармен жұмыс істеу әдістерінің және аппараттық-бағдарламалық кешенді және телекоммуникация желісін қолдана отырып жүзеге асырылатын ақпараттық өзара іс-қимыл әдістерінің жиынтығы;

2) бұқаралық ақпарат құралы – мерзімді баспасөз басылымы, теле-, радиоарна, интернет-басылым;

3) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) кәсіп – жеке адам жүзеге асыратын және орындалуы үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі;

6) кәсіптік стандарт – формалды және (немесе) формалды емес, және (немесе) информалды білім беру ескеріле отырып, білімге, машыққа, дағдыға, жұмыс тәжірибесіне, біліктілік деңгейі мен құзыреттілікке, кәсіптік қызметтің нақты бір саласындағы еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

7) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыстардың түріне сәйкес дағды деңгейі мен оған мамандану бойынша сыныптайтын стандарттау жөніндегі құжат;

8) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

9) ұлттық біліктілік жүйесі (бұдан әрі – ҰБЖ) – біліктілікке еңбек нарығы тарапынан сұранысты және біліктілікке білім беру, оның ішінде информалды білім беру жүйесі тарапынан ұсынысты реттеу мен келісудің құқықтық және институционалдық құралдары мен тетіктерінің кешені.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;

2) БА – басшылық лауазымның біліктілік анықтамасы;

3) БСА – біліктіліктің салалық аясы;

4) БҰЖ – Біліктіліктің ұлттық жүйесі;

5) БҰА – Біліктіліктің ұлттық аясы;

6) БТБА – Біртұтас тарифтік-біліктілік анықтамасы;

7) ЭҚОК – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Бұқаралық ақпарат құралдарында жарнама ұсыну

5. Кәсіптік стандарттың коды: M73120055

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

М Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет

73 Жарнама қызметі және нарық конъюнктурасын зерттеу

73.1 Жарнамалық қызмет

73.12 Бұқаралық ақпарат құралдарында жарнама орналастыру

73.12.0 Бұқаралық ақпарат құралдарында жарнама орналастыру

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: жарнамалық іс-шаралардың тиімділігін арттыру мақсатында ақпаратты жүйелі түрде жинау және талдау. Кәсіби стандарт жарнамалық материалдарды жоспарлаумен және орналастырумен айналысатын мамандардың біліктілік талаптары мен құзыреттерін анықтайды. Стандарт жарнамалық стратегияларды әзірлеу дағдыларын, мақсатты аудиторияны талдауды, мазмұнды құруға креативті көзқарасты және медиадағы жарнаманың құқықтық және этикалық аспектілері туралы білімді қамтиды.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Талдаушы-маркетолог - 6 СБШ-нің деңгейі

- 2) Сценарийші - 6 СБШ-нің деңгейі
- 3) Жарнама және ақпарат бөлімінің басшысы - 6 СБШ-нің деңгейі
- 4) Қоғаммен байланыс бөлімінің жетекшісі - 6 СБШ-нің деңгейі
- 5) Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант - 6 СБШ-нің деңгейі
- 6) Режиссер - 7 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Талдаушы-маркетолог»:			
Топтың коды:	2431-1		
Қызмет атауының коды:	2431-1-002		
Кәсіптің атауы:	Талдаушы-маркетолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Бизнес және басқару	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жұмыс өтілі 2 жылдан кем емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-1-001 - Маркетингтік кампаниялар талдаушысы 2431-1-003 - Маркетинг жөніндегі консультант 2431-1-004 - Маркетолог 2431-1-005 - Маркетинг жөніндегі маман 2431-1-009 - Телемаркетолог 2431-3-013 - Медиажоспарлау жөніндегі маман		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жарнамалық қызметті ұйымдастыру, жоспарлау, тиімділігін бағалау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Маркетинг кешенінің құралдарын қолдана отырып, маркетингтік зерттеулер жүргізу 2. Инновациялық тауарлар (қызметтер) әзірлеу, тестілеу және енгізу, материалдық емес активтер (брендтер) жасау және оларды ұйым ішінде басқару. 3. Маркетингтік зерттеулерді талдау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Маркетинг кешенінің құралдарын қолдана отырып, маркетингтік зерттеулер жүргізу	Дағды 1: Маркетингтік зерттеулерге негіз болатын ішкі және сыртқы ақпаратты жинау және талдау	Машықтар:	
		1. Маркетингтік ақпаратты жинау, сақтау және өңдеу әдістерін қолдану арқылы маркетингтік зерттеу жүргізу. 2. Қолайлы маркетингтік құралдарды анықтап, оларды маркетингтік зерттеу жүргізу үшін қолдану. 3. Маркетингтік зерттеу жүргізудің кешенді жоспарын құрастыру. 4. Ағымдағы нарық конъюнктурасын талдау. 5. Маркетингтік зерттеуді орындау үшін дәл техникалық тапсырма құрастыру.	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары мен жарнама туралы заңнамалық және басқа нормативтік құқықтық актілері. 2. Мақсаттарды қою және формулировка әдістерін білу. 3. Маркетингтік қызметті реттейтін нормативтік құқықтық актілер. 4. Социологиялық зерттеулерді жүргізудің ерекшеліктерін білу. 5. Статистикалық есептеулерді орындау үшін қолданбалы офис бағдарламаларын пайдалану әдістерін білу. 6. Үлкен көлемдегі ақпаратпен аналитикалық жұмыс жүргізу әдістерін білу. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
	<p>Дағды 2: Маркетингтік зерттеу жүргізу процесін дайындау, мерзімдер мен маркетингтік зерттеу жүргізуге қойылатын талаптарды анықтау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Топтық жұмыс істей білу, әріптестермен және басшылықпен тиімді коммуникация жүргізу. 2. Маркетингтік зерттеу жүргізудің кешенді жоспарын құрастыру. 3. Маркетингтік зерттеуді орындау үшін техникалық тапсырма әзірлеу. 4. Жоспарланған іс-шаралардың кезеңдері мен олардың ретін анықтау. 5. Зерттеу және аналитикалық дағдыларды жүргізу. 6. Ақпараттық көздерді тұрақты түрде мониторинг жүргізу. 7. Ақпаратты заманауи байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды пайдалану арқылы өңдеу. 8. Ұйымның құрылымдық бөлімшелері арасында жұртшылықпен бірлескен әрекеттесуді қамтамасыз ету.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңнамалық және басқа нормативтік құқықтық актілері. 2. Менеджмент негіздерін білу және қолдану. 3. Социологиялық зерттеулерді жүргізудің ерекшеліктері. 4. Статистикалық есептеулерді орындау үшін қолданбалы офис бағдарламаларын пайдалану әдістері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
<p>Еңбек функциясы 2: Инновациялық тауарлар (қызметтер) әзірлеу, тестілеу және енгізу, материалдық емес активтер (брендтер) жасау және оларды ұйым ішінде басқару.</p>	<p>Дағды 1: Ұйымның брендтерді басқару саласындағы бизнес-процестерін жетілдіру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның бәсекеге қабілетті тауарлар мен қызметтер ассортиментін анықтау. 2. Инновациялық тауарларды (қызметтер, брендтер) тестілеу жүргізу. 3. Материалдық емес активтер (брендтер) жасау және оларды нарыққа енгізу. 4. Ұйымның брендтерінің құнын бағалау жүргізу. 5. Табысқа жеткен брендтерді басқаруда жобалық басқару құралдарын пайдалану.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Социология, психология, филология және маркетинг негіздері. 2. Мақсаттарды қою және формулировка әдістерін білу. 3. Ұйымның көруі, мақсаттары мен мәдениеті. 4. Ұйымның даму стратегиясын білу. 5. Инновациялар, инновациялық тауарлар (қызметтер) және материалдық емес активтер (брендтер) саласындағы ұғымдық аппарат. 6. Бренд менеджментінің құралдары. 7. Ішкі және сыртқы нарықты, оның әлеуеті мен даму тенденцияларын зерттеу әдістері. 8. Маркетингтік ақпаратты жинау және өңдеу үшін қолданбалы офис бағдарламаларын пайдалану әдістері. 9. Маркетингтік қызметті реттейтін нормативтік құқықтық актілер. 10. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
	<p>Дағды 2: Ұйымда бағалық саясатты әзірлеу, енгізу және жетілдіру.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның тауарлар (қызметтер) үшін бағаларды қалыптастыру стратегияларын жасау және жүзеге асыру. 2. Ұйымның тауарлар (қызметтер) бағаларын қалыптастыру әдістерін енгізу. 3. Бәсекеге қабілетті бағалық стратегияларды әзірлеу. 4. Ұйымда бағалық саясатты әзірлеуге арналған кезең-кезеңімен әрекеттерді жүргізу. 5. Ұйымның тауарлар (қызметтер) сатылымын ынталандыру жүйелерін енгізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коммуникацияларды стратегиялық жоспарлаудың принциптері, әдістері мен құралдарын білу. 2. Дамуға және дағдарыс жағдайларына арналған типтік коммуникациялық стратегияларды білу. 3. Негізгі хабарламаларды формулировка жасау әдістері мен технологияларын білу. 4. Әр түрлі мақсатты аудиториялармен коммуникация жүргізудің ерекшеліктерін білу. 5. Маркетинг негіздерін білу. 6. Іскерлік әкімшілік жүргізудің әдістері мен технологияларын білу. 7. Бизнес және коммуникациялық индикаторларды түсіну. 8. Медиа-жоспарлау әдістері мен құралдарын білу. 9. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
Еңбек функциясы 3: Маркетингтік зерттеулерді талдау	<p>Дағды 1: Қоғамдық пікірді зерттеу және ұйымның репутациясына әсер ететін негізгі факторларды талдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қойылған мақсатқа шоғырлану. 2. Дағдарыс жағдайларында қоғамдық қатынастар бойынша іс-әрекет жоспарларын әзірлеу мен келісуге негізгі персоналды тарту. 3. Дағдарыс жағдайларына жауап беру жолдары мен тәсілдерін анықтау. 4. Дағдарыс коммуникациялары жүйесін жоспарлау (контент әзірлеу, дағдарыс коммуникациялық командасын құру, дағдарыс сценарийлерін бағалау және т.б.).

		Білімдер:	
		1. Қоғаммен байланыс саласын реттеу мәселелеріне қатысты нормативтік құқықтық актілер. 2. Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңнамасы. 3. Дағдарыс коммуникациялары стратегиясын білу. 4. Дағдарыс жағдайларында коммуникация принциптерін білу. 5. Қоғамдық сөз сөйлеуге дайындық принциптері мен технологияларын білу. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Бастамашылық Нәтижелілік Креативтілік Икемділік Өзін-өзі дамыту Эрудиция Оригиналдылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Сату және маркетинг бойынша басқарушы	
	6	Маркетолог	
	5	PR-менеджер	
10. Кәсіптің карточкасы «Сценарийші»:			
Топтың коды:	2641-2		
Қызмет атауының коды:	2641-2-002		
Кәсіптің атауы:	Сценарийші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2641-3-002 - Жарнама мәтіндерін құрастырушы 2641-3-003 - Сөйлейтін сөз құрастырушы 2641-3-004 - Спорттық мәтіндерді құраушысы 2641-3-006 - Техникалық шарттарды құрастырушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Идеясының тереңдігімен сипатталатын сапасы жоғары сценарийлер мен мәтіндерді құрастыру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сценарий материалын әзірлеу және сценарийді дайындау 2. Мәтіндерді жариялауға дейін түзету және редакциялау, олардың құрылымын және мазмұнын тексеру, түзетілген материалды рәсімдеу және тапсыру.	

	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Сценарий материалын әзірлеу және сценарийді дайындау	Дағды 1: Идеялық-тақырыптық базаны дайындау және әзірлеу, сценарий жазу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түрлі көздерден маңызды деректерді жинау, өңдеу, талдау, олардан ақпарат алу. 2. Алынған ақпаратты түйсінген кезде шығармашылық қиялды қолдану. 3. Шығармашылық қиял процесінде шабыттану. 4. Жалпы қағидаларды немесе тұжырымдарды қалыптастыру үшін ақпарат бөліктерін біріктіріңіз. 5. Объектілер туралы, оның ішінде сценарий элементтері, іс-әрекет туралы ақпаратты белгілі бір тәртіппен немесе белгілі бір қағидаға немесе қағидалар жиынтығына сәйкес белгілі бір схема бойынша құрылымдау. 6. Құрылымдалған ақпараттан білім алу және олардан сценарий жазу үшін идеялық-тақырыптық база қалыптастыру. 7. Әдеби тілді меңгеру. 8. Қоғам мен нысаналы аудитория үшін маңызды тақырыптарды бөліп көрсету. 9. Өз қызметінде олардың көрнекті әдістерін пайдалану үшін радио, телевизия бағдарламаларын талдау. 10. Нысаналы аудиторияның психологиялық портретін жасауды қолдану. 11. Оқиғалардың желілік баяндалуын (синопсис) қолдану. 12. Түрлі стилистикалық және жанрлық нысандарда жұмыс істеу. 13. Сценарий тақырыбын ашу және аудиторияға қажетті әсер ету үшін көркемдік көрнекі құралдар мен бейнелерді пайдалану. 14. Радио, теле, компьютер аппараттық және бағдарламалық қамтылымымен жұмыс істеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық қиялды дамыту. 2. Стилистика негіздері, сөйлеу мәдениеті. 3. Сценарий шеберлігінің негіздері. 4. Психология, тұлға типологиясы, конфликтология негіздері. 5. Аудиовизуалды шығарманың көрерменге әсер ету психологиясы. 6. Радиохабар тарату, телевизиялық өндіріс техникасы мен технологиясы. 7. Радио, телевизия рейтингтерін өлшеудің негізгі параметрлері. 8. Радио, телевизия бағдарламаларының деңгейіне қойылатын талаптарды анықтайтын нормативтік құжаттар. 9. ҚР Авторлық құқық туралы заңнамасы. 10. Телебағдарламалар үшін сценарий әзірлеудің озық отандық және әлемдік тәжірибесі 11. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді

	<p>Дағды 2: Әдеби шығармаларды сценарийге қайта өңдеу, бейімдеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әдеби шығарманы оның нысаналы аудиторияда тақырыптық сұранысқа ие болуы тұрғысынан талдау. 2. Жанрлық ерекшелікке негізделген сценарийдің композициялық құрылымын құру. 3. Сценарий тақырыбын ашу және аудиторияға қажетті әсер ету үшін көркемдік көрнекі құралдар мен бейнелерді табу. 4. Жанрлық ерекшелікке негізделген сценарийдің композициялық құрылымын құру. 5. Дайын сценарийді ресімдеу нормаларына қойылатын талаптарға сәйкес ресімдеу. 6. Редакторларға мәтін жазу. 7. Бекітілген үлгілер бойынша қажетті құжаттарды ресімдеу. 8. Заманауи техникалық және бағдарламалық құралдарды пайдалану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стилистика негіздері, сөйлеу мәдениеті 2. Телевизия өндірісінің техникасы мен технологиясы 3. Телевизиялық редаKTура мен баспа редаKTурасы 4. Авторлық құқық туралы заңнамалық база 5. БАҚ-қа қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Мәтіндерді жариялауға дейін түзету және редакциялау, олардың құрылымын және мазмұнын тексеру, түзетілген материалды рәсімдеу және тапсыру.</p>	<p>Дағды 1: Мәтіндерді дайындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Редакциядан кейін сценарий мен материалды өңдеуді жүзеге асырыңыз. 2. Мәтіннің тіл нормаларына сәйкестігін қамтамасыз ету (лексикалық, сөзжасамдық және грамматикалық қателерді жою, емле мен тыныс белгілерін түзету). 3. Түзетулерді ескере отырып, терілген мәтіннің түпнұсқаға немесе алдыңғы түзетуге сәйкестігін қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "Масс-медиа туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2. "Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 3. Түзету ережелері және стандартты түзету белгілері. 4. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 2: Материалды келісу және тапсыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өндіріс кестесінің және материалдар мен мәтіндерді дайындау мерзімдерінің сақталуын қамтамасыз ету. 2. Ұйымдастыру саясаты мен процедураларын ұстаныңыз. 3. Заманауи техникалық байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып ақпаратты өңдеу.

		Білімдер:	
		1. "Масс-медиа туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2. Желілік және телерадио хабарларын тарату БАҚ деңгейіне қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 3. "Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 4. Жазбаша және ауызша сөйлеу нормалары. 5. Сөйлеу мәдениетінің нормалары. 6. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бірегейлік Идеяларды еркін меңгеру Жазбаша жеткізу Шығармашылық қиял Еңбекқорлық Білімдарлық Ой-өрісінің кең болуы		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Режиссер	
11. Кәсіптің карточкасы «Жарнама және ақпарат бөлімінің басшысы»:			
Топтың коды:	1232-0		
Қызмет атауының коды:	1232-0-007		
Кәсіптің атауы:	Жарнама және ақпарат бөлімінің басшысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 35-параграф. Жарнама менеджері		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Бизнес және басқару	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және менеджмент саласындағы арнайы даярлық, тиісті мамандық бойынша кемінде 2 жыл жұмыс өтілі.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-2-004 - Жарнама жөніндегі маман		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Талаптарға сәйкес жарнамалық қызметті жүзеге асыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Өндірілетін өнімнің тұтынушылық қасиеттерін талдау және тұтынушылық сұраныс пен нарық конъюнктурасын болжау негізінде жарнамалық саясатты әзірлеу</p> <p>2. Кәсіпорында шығарылатын өнімге тұтынушылардың пікірлерін зерттеуді ұйымдастыру, оның өнімді сатуына әсерін анықтау және өнімнің бәсекеге қабілеттілігі мен сапасын арттыру жөніндегі ұсыныстарды әзірлеу</p>
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Өндірілетін өнімнің тұтынушылық қасиеттерін талдау және тұтынушылық сұраныс пен нарық конъюнктурасын болжау негізінде жарнамалық саясатты әзірлеу	Дағды 1: Өнімге тұтынушылық сұраныстың динамикасын қалыптастыруға әсер ететін негізгі факторларды зерттеу жүргізу	Машықтар:
		<p>1. Жарнамалық қызметтің тиімділігін бағалау үшін деректерді жинау және өңдеу.</p> <p>2. Тұтынушылардан түскен шағымдар мен талаптарда көрсетілген кемшіліктердің уақытында жойылуын бақылау, тұтынушылардың өнімге деген қатынасын анықтауға арналған мотивация.</p> <p>3. Басқа бөлімдермен бірге өнімнің техникалық, экономикалық және басқа сипаттамаларын жақсарту мақсатында тұтынушылық сапаларын арттыру және сатуды ынталандыру бойынша ұсыныстар мен рекомендациялар әзірлеуге қатысу.</p>
		Білімдер:
		<p>1. Заңнамалық және нормативтік құқықтық актілер, жарнаманы ұйымдастыру және қаржы-экономикалық жағдайды, нарықтың сыйымдылығын бағалау бойынша әдістемелік материалдар.</p> <p>2. Тұтынушылардың мінез-құлқын талдау.</p> <p>3. Экономикалық және нарықтық факторлар.</p> <p>4. Деректерді жинау және талдау әдістері.</p> <p>5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
	Дағды 2: Потенциалды көрсеткіштерді хабарлау және нарықтарды кеңейту үшін БАҚ-та жарнамалық шараларды өткізу стратегияларын әзірлеу	Машықтар:
		<p>1. Бөлімнің өндіріс пен өнімді жүзеге асырудың перспективалық және ағымдағы жоспарларын жасауға, жаңа нарықтар мен жаңа өнім тұтынушыларын анықтауға қатысуын қамтамасыз ету.</p> <p>2. Кәсіпорынның фирмалық стилін қалыптастыру және жарнамалық өнімнің фирмалық безендірілуі бойынша ұсыныстар әзірлеу.</p> <p>3. Мақсатты аудиторияны, медиа арналарын және бәсекелестік ортаны зерттеп, тиімді стратегиялар мен тәсілдерді анықтау.</p> <p>4. Жарнамалық науқандарды құру, оның ішінде форматтар, арналар мен хабарламаларды таңдау, нарықтың ерекшеліктері мен мақсаттарын ескере отырып.</p> <p>5. Жарнамалық шаралардың нәтижелерін өлшеп, талдау, табыс, қатысу деңгейі және нарықтық үлес туралы деректерді пайдалана отырып, стратегияларды түзету.</p>

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығарылатын өнімге деген төлем қабілетті сұранысты анықтау әдістері және өндіріс пен өнімді сатудың перспективалық және ағымдағы жоспарларын әзірлеу тәртібі. 2. Тұтынушылардың мінез-құлқын талдау. 3. Экономикалық және нарықтық факторлар. 4. Деректерді жинау және талдау әдістері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Кәсіпорында шығарылатын өнімге тұтынушылардың пікірлерін зерттеуді ұйымдастыру, оның өнімді сатуына әсерін анықтау және өнімнің бәсекеге қабілеттілігі мен сапасын арттыру жөніндегі ұсыныстарды әзірлеу	Дағды 1: Жарнамалық қызметтің тиімділігіне әсер ететін факторларды талдау	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыста маркетингтік зерттеулердің нәтижелерін пайдалану. 2. Ұйым стандарттарының талаптарының сақталуын бақылау. 3. Жарнамалық қызмет шеңберінде шешім қабылдау принциптерін ұйымның мүдделеріне сәйкес сақтау.
		Білімдер:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Жарнамалық қызметтің негіздері. 2. Жарнаманың тиімділігін өлшеу әдістері. 3. Тұтынушылар психологиясы және аудиторияның мінез-құлқы. 4. Нарықтық трендтерді, бәсекелестік жағдайды, мақсатты аудиторияның артықшылықтарын және медиа арналарын білу. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
	Дағды 2: Жарнамалық өнімнің ұйым стандарттарына және жарнамалық науқанның мақсаттарына сәйкес келуін қамтамасыз ету	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Жарнамалық қызмет концепциясы шеңберінде міндеттерді орындаудың жеке жоспарын әзірлеу. 2. Техникалық тапсырманың мақсаттарына сәйкес жарнамалық қызметтің құрамдас бөлігінің мақсаттары мен міндеттерін келісу. 3. Жарнамалық қызмет шеңберінде шешім қабылдау принциптерін ұйымның мүдделеріне сәйкес сақтау. 4. Ұйым стандарттарына сәйкес құжаттаманы жүргізу.
		Білімдер:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Бренд стандарттарын, корпоративтік стильді, логотипті және коммуникациялық құндылықтарды білу. 2. Жарнамалық науқанның стратегиялық мақсаттарын, мақсатты аудиториясын және негізгі хабарламаларын түсіну. 3. Ұйымның ішкі стандарттарын және жарнамалық науқандардың талаптарын түсіндіру. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Бастамашылық Клиентке бағдарлау Тиімділік Нәтижелілік Икемділік Өзін-өзі дамыту Білімділік Жаңашылдық "Ағынмен" жұмыс істей білу Кең көзқарас		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Жарнама және қоғаммен байланыс жөніндегі функционалдық басшылар (басқарушылар)	
12. Кәсіптің карточкасы «Қоғаммен байланыс бөлімінің жетекшісі»:			
Топтың коды:	1232-0		
Қызмет атауының коды:	1232-0-009		
Кәсіптің атауы:	Қоғаммен байланыс бөлімінің жетекшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 58. Қоғаммен байланыс жөніндегі Менеджер (PR-менеджер)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Әлеуметтік ғылымдар	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, қоғаммен байланыс және бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы қосымша даярлық және кемінде 2 жыл жұмыс өтілі.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-3-017 - Қоғаммен байланыс жөніндегі маман 2431-3-001 - Қоғаммен байланыс жөніндегі агент		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұйымның бұқаралық ақпарат құралдарымен және қоғамдық құрылымдармен өзара іс-қимылын қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы саясатын қалыптастыруға, іске асыруға және дамытуға басшылық жасау 2. Бұқаралық ақпарат құралдарымен және қоғамдық құрылымдармен байланысты қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы саясатын қалыптастыруға, іске асыруға және дамытуға басшылық жасау			

	<p>Дағды 1: Ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы саясатын қалыптастыру, іске асыру, дамыту бойынша басшылықты жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бөлім қызметкерлеріне міндеттер қою. 2. Тиімділікті бағалау және қызметкерлердің қызметін ынталандыру. 3. Қызметкерлерді кәсіби деңгейін көтеруге ынталандыру. 4. Бұқаралық ақпарат құралдары үшін ұйымның қызметі туралы баспасөз релиздерін, корпоративтік бюллетеньдерді және өзге де ақпараттық материалдарды дайындауға басшылық жасау. 5. Ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы сыртқы және ішкі саясатын іске асыруға бағытталған іс-шараларды дайындауға және өткізуге басшылық жасау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоғаммен байланыс саласын реттеу мәселелеріне қатысты нормативтік-құқықтық актілер. 2. Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңнамасы. 3. Қоғаммен байланыс саласындағы негізгі стратегиялар мен құралдарды білу. 4. PR-стратегияларының тиімділігін талдау және бағалау әдістерін білу, соның ішінде БАҚ мониторингін, қоғамдық пікірді талдауды және PR-шаралардың әсерін бағалауды пайдалану. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
	<p>Дағды 2: Ұйым қызметінің тиімділігін арттыру мақсатында қоғамдық пікірге кешенді зерттеулер жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы ағымдағы жоспарларын түзету үшін аналитикалық материалдарды үнемі дайындауды ұйымдастыру. 2. Ұйым басшылығының ұйымдармен, қоғамның түрлі топтарымен, бұқаралық ақпарат құралдарымен тұрақты және тиімді екіжақты байланысын қамтамасыз ету. 3. Ұйымның қызметі туралы ақпараттық-жарнамалық материалдарды таратуды қамтамасыз ету. 4. Қолданыстағы бағдарламаларды және ұйымның қоғаммен байланыс саласындағы саясатының тұжырымдамасын түзету мақсатында ұйымның беделіне әсер ететін негізгі факторлар бойынша қоғамдық пікірге зерттеулер жүргізуге басшылық жасау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпараттық процестерді және бұқаралық коммуникация салаларын талдау, жоспарлау және болжау әдістері. 2. Ғылыми-әдістемелік материалдар, кешенді зерттеулер жүргізу әдістері. 3. Деректерді статистикалық өңдеу әдістері мен аналитикалық құралдарды түсіну. 4. Ақпарат жинаудың түрлі әдістерін білу, мысалы, сауалнамалар, сұхбаттар, фокус-топтар, сондай-ақ әлеуметтік медиа талдау үшін цифрлық құралдар. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Бұқаралық ақпарат құралдарымен және		

қоғамдық құрылымдармен байланысты қамтамасыз ету	Дағды 1: Қоғаммен бірлескен қызметте ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Ұйымның жарнама саясатын әзірлеу мен жоспарлау стратегиясын басқа құрылымдық бөлімшелермен бірлесе отырып іске асыруға, сондай-ақ оны жүзеге асыруға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыруға қатысу. 2. Ақпаратты қорғау бағытында жұмыс істеу және ұйым бөлімшелері арасында оңтайлы ақпараттық байланыстарды орнату. 3. Ұйым ішіндегі қолайлы әлеуметтік-психологиялық климатты қалыптастыру.
		Білімдер: 1. Қоғаммен байланыс саласын реттеу мәселелеріне қатысты заңдар мен басқа нормативтік құқықтық актілер. 2. Ұйымның әртүрлі бөлімшелерінің құрылымы мен функционалдық міндеттерін білу. 3. Қазіргі заманғы коммуникация әдістері мен құралдарын түсіну. 4. Жобаларды басқару принциптерін және командалық жұмысты білу. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
	Дағды 2: Қазіргі заманғы байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып, ақпаратты өңдеу	Машықтар: 1. Ұйымнан шығатын ақпараттық хабарламалардың сипатын, мазмұнын және тасымалдаушыларын анықтау. 2. Тұтынушылармен, серіктестермен, бәсекелестермен және басқа қоғам топтарымен екіжақты байланысты қамтамасыз ету. 3. Үлкен көлемдегі деректерді өңдеп, пайдалы ақпаратты шығару, сондай-ақ деректерді құрылымдап, жүйелеу үшін қазіргі заманғы компьютерлік технологияларды пайдалану. 4. Деректердің қауіпсіздігін қамтамасыз етіп, ақпаратты жіберу кезінде оны қорғау, қазіргі байланыс құралдары мен деректерді қорғау технологияларын (мысалы, шифрлау, резервтік көшіру) пайдалану.
	Білімдер: 1. Ғылыми-әдістемелік материалдар, технологияларды дамыту перспективалары мен бағыттары. 2. Деректерді өңдеуге арналған қазіргі заманғы бағдарламалық құралдарды білу. 3. Қазіргі байланыс құралдарының жұмыс принциптерін түсіну, соның ішінде электрондық пошта, мессенджерлер, бейнеконференцбайланыс, сондай-ақ деректерді алмастыру және сақтау үшін бұлттық технологиялар мен платформаларды пайдалану. 4. Ақпараттық қауіпсіздіктің негіздерін білу, соның ішінде деректерді қорғау, шифрлау, ақпаратты қауіпсіз сақтау және беру әдістері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істеу қабілеті Эмоциялармен басқару қабілеті Адамдармен байланыс орнату мүмкіндігі Кәсіби шеберлікке ұмтылу	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Жарнама және қоғаммен байланыс бойынша басқарушы	
13. Кәсіптің карточкасы «Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант»:			
Топтың коды:	2431-2		
Қызмет атауының коды:	2431-2-001		
Кәсіптің атауы:	Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелген). 35 параграф. Жарнама менеджері.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Бизнес және басқару	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және менеджмент саласында қосымша даярлық, мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-3-003 - Бренд-менеджер 2431-2-004 - Жарнама жөніндегі маман 2431-3-008 - Дербес бренд-менеджер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Компаниялар мен ұйымдар үшін PR стратегиялары мен жарнамалық жоспарларды әзірлеу, беделді басқару және компания мен оның өнімдерін ілгерілету бойынша неғұрлым жалпы стратегиялық тәсілді қамтитын әдістер мәселелері бойынша кеңес беру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Зерттеулер жүргізу, нарықты, трендтерді талдау 2. Өнімді немесе қызметті ілгерілету үшін ілгерілету стратегиясын, маркетингтік бағдарламаларды, жарнама стратегиясын, жарнамалық науқандарды жоспарлау және жүзеге асыру 3. Іскерлік серіктестермен, сарапшылармен, кеңесшілермен, ұйымның басқа құрылымдық бөлімшелерімен ықпалдастықты қамтамасыз ету 4. Маркетингтік бағдарламаларды жоспарлау және брендті ілгерілету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Зерттеулер жүргізу, нарықты, трендтерді талдау			

<p>Дағды 1: Нарықты зерттеу және талдау, нарықтың мақсатты тұтынушылық сегменттерін анықтау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мәселелерді анықтау және зерттеу мақсаттарын тұжырымдау. 2. Зерттеу жүргізуге арналған құралдарды анықтау. 3. Ақпараттық және жарнамалық қызметтер нарығының мүмкіндіктерін, таралуын, үрдістері мен динамикасын талдау. 4. Маркетингтік ақпаратты жинау, сақтау және өңдеу әдістерін қолдану. 5. Білікті шешімдер қабылдау үшін практикалық мәліметтер базасын құру. 6. Заманауи техникалық байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып ақпаратты өңдеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпкерлік, коммерциялық және жарнамалық қызметті регламенттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Өртүрлі зерттеудің негізгі әдістері (маркетинг, әлеуметтану, медиа және т.б.). 3. Ақпаратты жинау мен өңдеудің заманауи құралдары. 4. Нарық конъюнктурасы. 5. Әлеуметтану зерттеулерін жүргізу ерекшеліктері. 6. Жүйелік талдау қағидаттары. 7. Статистикалық есептеулерді орындауға арналған қолданбалы кеңсе бағдарламалары. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Дағды 2: Маркетингтік зерттеулердің нәтижелеріне сәйкес тұтынушылардың белгілі бір өнімге/қызметке қойылатын талаптарына талдау жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маркетингтік зерттеулер жүргізу. 2. Алынған деректерді математикалық статистика әдістерін қолдана отырып өңдеу. 3. Клиенттердің қажеттіліктерін анықтау. 4. Тұтынушыларды және олардың талаптарын өнім түрлеріне қызығушылық бойынша жіктеу. 5. Тұтыну талаптарын бағалау үшін сапа көрсеткіштерін әзірлеу. 6. Клиенттің талаптарын іске асырудың техникалық мүмкіндігі мен олардың нарықтық тартымдылығын бағалау. 7. Бәсекелестік ортаны, нарық сыйымдылығын, тұтынушылардың сұраныстары мен мүмкіндіктерін талдау негізінде баға саясатын бағалау және әзірлеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нарықтық экономиканың даму заңдылықтары мен ерекшеліктері. 2. Өнімдер мен қызметтердің ішкі және сыртқы нарығының ерекшеліктері. 3. Әлеуетті серіктес компаниялардың корпоративтік нарықтық психологиясы. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>

Дағды 3: Өндірілетін өнімге немесе көрсетілетін қызметке сұранысты ынталандыруды талдау	Машықтар:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сатып алушылардың (пайдаланушылардың) қажеттіліктерін анықтау. 2. Жарнамалық науқандар бағыттарын анықтау. 3. Ұқсас өнімдер мен қызметтердің нарығын (сұраныс пен тұтынуды, ынталандырулар мен ауытқуларды, бәсекелестердің қызметін талдау) және оның даму үрдістерін зерттеу. 4. Өнімдер мен қызметтердің әртүрлі топтарына сұранысты ынталандыруды, сондай-ақ жарнамалық науқандардың сұраныстың артуына әсерін талдау.
	Білімдер: <ol style="list-style-type: none"> 1. Брендті басқару құралдары. 2. Өнімдер мен қызметтердің ішкі және сыртқы нарығының ерекшеліктері. 3. Көрсетілетін қызметтер нарығындағы экономикалық микроклимат. 4. Баға белгілеу тәртібі, серіктестерді тарту стратегиялары және адалдық бағдарламалары (баға прайстары, жеңілдіктер, бонустар) . 5. Мінез-құлқық психологиясының негіздері. 6. Сатып алу мінез-құлқын ынталандыру теориялары. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Дағды 4: Өткізу нарығы мен сатып алу сұранысын зерттеу	Машықтар:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мақсатты аудиторияны анықтау. 2. Көрсетілетін қызметтер саясатын жетілдіру бойынша ұсыныстар қалыптастыру. 3. Ұйымның өнімдерін (қызметтерін) ілгерілету жүйесін жақсарту бойынша ұсыныстар әзірлеу. 4. Өнімдерді сатуды және нарықтарды болжау әдістерін қолдану.
	Білімдер: <ol style="list-style-type: none"> 1. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес жүргізу негіздері. 2. Өнімдер мен қызметтердің ішкі және сыртқы нарығының ерекшеліктері. 3. Брендті басқару құралдары. 4. Бөлу және сату логистикасының қағидаттары. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Дағды 5: Өнімнің/қызметтің қанағаттанғысыз параметрлерін анықтау	Машықтар:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Әлеуметтану зерттеулерін ұйымдастыру. 2. Қызметтер тізбесін жетілдіру және жаңарту үшін барлық бөлімшемен және құрылыммен жұмыс істеу. 3. Бәсекелестік талдау әдісін меңгеру. 4. Өнімнің параметрлеріне сәйкестігін тексеру әдістері мен әдістерін қолдану. 5. Есеп беру және зерттеу нәтижелерін басшылыққа жеткізу.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өртүрлі зерттеудің негізгі әдістері (маркетинг, әлеуметтану, медиа). 2. Сапалық және логикалық зерттеулердің негізгі әдістері. 3. Өнімнің немесе көрсетілетін қызметтің сапалық сипаттамаларына қойылатын талаптар. 4. Ұйымның өнімін (қызметін) ілгерілету жүйесін жақсарту бойынша ұсыныстар қалыптастыру. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
<p>Еңбек функциясы 2: Өнімді немесе қызметті ілгерілету үшін ілгерілету стратегиясын, маркетингтік бағдарламаларды, жарнама стратегиясын, жарнамалық науқандарды жоспарлау және жүзеге асыру</p>	<p>Дағды 1: Жарнамалық стратегияны қалыптастыруға қатысу, беделді басқару</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түзету әрекеттерін жақсарту немесе қабылдау үшін стратегиялық медиа жоспарлаудың тиімділігіне монитор жүргізу және бағалау. 2. Басымдықтарды анықтауға жұмыла білу. 3. Өнім/қызмет тұжырымдамасын белгілеу. 4. Негізгі жарнамалық құралдар мен арналарды анықтау. 5. Проблемаларды анықтау және ақпаратты талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпкерлік, коммерциялық және жарнамалық қызметті регламенттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Ұйымның инновациялық және инвестициялық қызметін одан әрі дамытудың перспективалық бағыттары. 3. Қоғаммен байланыс саласындағы заманауи үрдістер мен шетелдік тәжірибе. 4. Жарнамалық науқанның нысандары мен әдістері 5. Жобалық жоспарлау әдістері. 6. Нарық конъюнктурасы. 7. PR ілгерілету әдістері мен технологиялары 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	<p>Дағды 2: Өнімді, қызметті нарыққа ілгерілету стратегияларын әзірлеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақсаттарды, міндеттерді және мақсатты аудиторияны анықтау. 2. Іс-шараларды өткізу жоспарларын қалыптастыру. 3. Жария назар аударудың саны мен сипатын талдай отырып, ақпараттық көздерге тұрақты мониторинг жүргізу. 4. Ақпараттық себептерге бастамашылық жасау және компанияның қызметі, жобалары мен тұлғалары туралы жарияланымдарды ұйымдастыру арқылы коммуникация саласындағы жұмысты ұйымдастыру. 5. Бірлескен қызмет кезінде ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің ықпалдастығын қамтамасыз ету.

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпкерлік, коммерциялық және жарнамалық қызметті регламенттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Логика және дәлелдеу теориясының негіздері. 3. Байланыс теориясының негіздері. 4. Ақпараттық үдерістер мен бұқаралық коммуникация саласының даму болжамдары. 5. Жарнамалық науқанды жүргізудің озық отандық және шетелдік тәжірибесі. 6. Медиа жоспарлаудың әдістері мен құралдары. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
<p>Дағды 3: Жарнамалық науқандарды немесе жарнамалық іс-шараларды өткізу жөніндегі жұмыстарды басқару, жоспарлау және үйлестіруді жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнімді немесе қызметті ілгерілету бойынша іс-шаралар жоспарын жасау. 2. Жарнамалық науқандардың ауқымы мен мерзімдерін анықтау. 3. PR іс-шараларын әзірлеу және ұйымдастыру. 4. Мультимедиялық басылымдарда телевизиялық жарнама мен жарнама өндірісін бақылау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тәуекел-менеджмент ерекшеліктері. 2. Бренд-менеджмент құралдары. 3. Стратегиялық және жедел жоспарлау қағидаттары. 4. Жобаларды басқару әдістері. 5. Жарнама негіздері, жарнамалық науқан жүргізу нысандары мен әдістері. 6. PR технологиялар негіздері мен қағидаттары. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
<p>Дағды 4: Әлеуетті тұтынушыларға өнімнің немесе қызметтің таныстырылымын, түрлі тақырыптық семинарларды өткізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақсаттарды, міндеттерді, аудиторияны және көпшілік алдында сөйлеу алаңын анықтау. 2. Коммуникация логикасы мен мазмұнын пысықтау. 3. Коммуникация алаңын ұйымдастыру. 4. Аудиториямен жұмыс істеу (дайындау, қосымша материалдармен қамтамасыз ету). <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бренд-менеджмент құралдары. 2. Контентпен жұмыс істеу технологиялары (мақсат-міндеттерді, стратегиялық фокустарды, копирайтингті анықтау). 3. Таныстырылымдар мен сөз сөйлеу түрлері, нысандары. 4. Таныстырылымдарды дайындау және өткізу технологиялары. 5. Психология негіздері. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді

	<p>Дағды 5: Мультимедиялық басылымдарда жарнаманың нысандары мен әдістерін таңдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұқаралық ақпарат құралдары үшін жарнамалық мәтіндер мен сценарийлер жазу. 2. Жарнаманы орналастыру уақыты мен орнының оңтайлы параметрлерін анықтау. 3. Жарнаманың қажетті құралдары мен тасымалдағыштарын анықтау. 4. Кестелер, жоспарлар, жол карталарын жасау.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жарнама негіздері, жарнамалық науқанның нысандары мен әдістері. 2. PR технологиясының негіздері мен қағидаттары. 3. Сату психологиясы және қағидаттары. 4. Брендтің, өндіріс технологияларының ерекшеліктері. 5. Жарнама құралдары мен тасымалдағыштары. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 6: Ілгерілету стратегиясын түзету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнімді/қызметті ілгерілетудің қолданыстағы стратегияларын талдау. 2. Тиімділік көрсеткіштерін анықтау. 3. Жақсарту немесе түзету шараларын қабылдау үшін ілгерілету стратегиясының тиімділігіне мониторинг және бағалау жүргізу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жарнамалық науқанды жүргізудің озық отандық және шетелдік тәжірибесі. 2. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес жүргізу негіздері. 3. Ақпараттық алаңды талдау әдістері мен технологиялары. 4. Бизнес-стратегияларды талдау әдістері. 5. Жұмыстың мақсатты және аралық нәтижелерін бағалаудың технологиялары мен негізгі әдістері. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Іскерлік серіктестермен, сарапшылармен, кеңесшілермен, ұйымның басқа құрылымдық бөлімшелерімен ықпалдастықты қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: Жарнамалық қызметті жетілдіру мақсатында іскерлік серіктестермен байланыс орнату және сыртқы байланыстарды кеңейту</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпараттық, жарнамалық және консалтингтік агенттіктермен, PR-агенттіктермен, баспалармен, басқа да кәсіпорындармен және ұйымдармен, қоғамдық құрылымдармен және өртүрлі қоғамдық топтармен байланыс орнату. 2. Іскерлік серіктестермен және басқа да мүдделі тараптармен онлайн және офлайн байланыс жасау. 3. Ұдайы қоғамдық іс-шараларды өткізу. 4. Іскерлік келіссөздер техникасын меңгеру.

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компания қызметінің ерекшелігі. 2. Әлеуметтану, психология негіздері. 3. Көпшілік алдында сөйлеу риторикасы мен техникасының негіздері. 4. Іскерлік қарым-қатынас этикасы. 5. Нарықты, жекелеген ойыншыларды, олардың стратегиялық және тактикалық мүдделерін, салалық алаңдарды, қоғамдық пікір көшбасшыларын ұйымдастыру. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Дағды 2: Шарттар мен келісімшарттардың әзірленуін және орындалуын бақылау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шарттар (келісімшарттар) жасау және жасасу. 2. Жарнаманы тарату тәсілдері мен әдістерін талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жарнамалық науқандарды ұйымдастыру және өткізу мәселелері бойынша шарттар мен келісімшарттарды әзірлеу және келісу тәртібі. 2. Іскерлік әкімшілендіру, маркетинг негіздері. 3. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Дағды 3: Ұйымның басқа құрылымдық бөлімшелерімен жарнамалық іс-шараларды әзірлеу және өткізу үдерісі барысында байланыс орнату	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компанияның корпоративтік мәдениетін қалыптастыру және дамыту, оны барлық деңгейде тарату. 2. Ұйымда коммуникациялық орта құру. 3. Персонал мен серіктестер үшін ұдайы ынталандыру іс-шараларын әзірлеу және өткізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ішкі коммуникация жүйелері. 2. Компанияның корпоративтік мәдениетін қалыптастыру және басқару қағидаттары, ерекшелігі. 3. Ұжымдық (командалық) жұмысты ұйымдастыру технологиялары. 4. Ішкі коммуникациялық жүйелерді құру технологиялары. 5. Жобалық жоспарлау әдістері мен технологиялары. 6. Психология негіздері. 7. Персоналмен жұмыс істеу нысандары мен әдістері, еңбекті ынталандыру. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Дағды 4: Қойылған міндеттерді шешуге кеңесшілер мен сарапшыларды тарту	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Негізгі сараптама ұйымдарын, сараптама топтарын және мақсатты сала сарапшыларын анықтай білу. 2. Компания өкілдерін сараптамалық қауымдастықтарға біріктіру. 3. Саланың жетекші сарапшыларының, белгілі және танымал тұлғалардың қатысуымен жарнамалық науқандар ұйымдастыру. 4. Іскерлік келіссөздер техникасын меңгеру.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұжымдық жұмыстарды ұйымдастырудың заманауи технологиялары. 2. Жарнамалық науқанды жүргізудің озық отандық және шетелдік тәжірибесі. 3. Мақсатты аудиторияның әртүрлі типтерімен коммуникация ерекшелігі. 4. Маркетинг негіздері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 4: Маркетингтік бағдарламаларды жоспарлау және брендті ілгерілету	Дағды 1: Ілгерілетілетін өнімдерді/қызметтерді талдау	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Тұтынушылардың өнімге қатынасын талдау. 2. Өнімдердің/қызметтердің ассортиментін, сипаттамаларын, жіктелуін және мақсатын анықтау. 3. Нарықтың дамуының және өнімдерге/қызметтерге сұранысты қалыптастырудың заңдылықтарын анықтау.
		Білімдер:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпкерлік және коммерциялық қызметтің маркетингі. 2. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес жүргізу негіздері. 3. Бренд ерекшеліктері. 4. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 2: Компанияның Интернеттегі, әлеуметтік желілердегі веб-парақшасына қолдау көрсету	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. SMM трендтерін қадағалау және оларды жұмыста қолдану. 2. Әлеуметтік желілерді пайдаланушылармен диалог құру. 3. Танымал тақырыптық форумдармен және қоғамдастықтармен жұмыс істеу. 4. Заманауи әлеуметтік медиа құралдарын қолдану. 5. Әртүрлі типтегі электронды құралдардың, платформалардың және әлеуметтік желілердің артықшылықтары мен тәуекелдерін бағалау, аудиторияға ең қолайлыларын таңдау. 6. Цифрлық технологияларды, оның ішінде әлеуметтік медианы пайдалану нәтижелерін бақылау және бағалау.
		Білімдер:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының БАҚ саласындағы заңнамасы. 2. Әлеуметтік медиа кеңістігінде жұмыс істеу қағидаттары және оларда шешуге болатын міндеттерді түсіну. 3. Күрделі клиенттермен коммуникация қағидаттары. 4. Іздеу жүйелерінің жұмыс істеу ерекшеліктері. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді

	Дағды 3: Баға мен ассортиментті қалыптастыруға қатысу	Машықтар: 1. Маркетингтік баға саясатын әзірлеу. 2. Нарықты қадағалау, үрдістерді зерттеу, бәсекелестердің бағаларын салыстыру және талдау. 3. Баға саясатын енгізу және жетілдіру. 4. Баға белгілеу стратегиясын таңдау.
		Білімдер: 1. Баға белгілеу әдістері, баға белгілеу стратегиясы және тактикасы. 2. Маркетингтік баға белгілеу құралдары. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 4: Өнімді/қызметті өткізу стратегиясын әзірлеу	Машықтар: 1. Өнімді / қызметті өткізу нарықтарын талдау. 2. Бөлу (дистрибуция) жүйесін жетілдіру. 3. Ақпаратпен және мәліметтер базасымен жұмыс істеу. 4. Бөлу (дистрибуция) арналарын құру. 5. Ұйымның өткізу саясатын бағалау.
	Білімдер: 1. Жарнама, маркетинг, дайын өнімді өткізу мен жеткізуді ұйымдастыру саласындағы әдістемелік, нормативтік және басқа да басшылыққа алатын материалдар. 2. Тауар қозғалысы арналарының түрлері. 3. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес жүргізу негіздері. 4. Бөлу (дистрибуция) және сату саласында маркетингтік зерттеулер жүргізу әдістері. 5. Ұйымның өткізу саясатын қалыптастыру тәсілдері. 6. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді	
	Дағды 5: Сатуды болжау	Машықтар: 1. Сату болжамдарын жасау. 2. Өнімдер/қызметтер бойынша бюджетті есептеу. 3. Сату көлемін анықтау. 4. Өнімді өткізуді болжау.
		Білімдер: 1. Пайда, тиімділік, рентабельділік және өндіріс шығындарының көрсеткіштерін есептеу әдістемесі. 2. Болжау әдістері. 3. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Бастамашылық Нәтижелілік Креативтілік Коммуникативтілік Икемділік Өзін-өзі дамыту Эрудиция Белсенді тыңдай білу Әлеуметтік сезімталдық

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып саналмайды		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Жарнама және қоғаммен байланыс жөніндегі басқарушы	
14. Кәсіптің карточкасы «Режиссер»:			
Топтың коды:	2654-2		
Қызмет атауының коды:	2654-2-007		
Кәсіптің атауы:	Режиссер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС байланысы жоқ -		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-2-008 - Авторлық теледидар режиссері 2654-2-010 - Деректі фильмдер режиссері 2654-2-015 - Музыкалық бағдарламалар режиссері 2654-2-016 - Радио хабарларын таратушы режиссер 2654-2-017 - Теледидар режиссері 2654-2-021 - Кино және теледидар қоюшы режиссері 2654-3-002 - Жарнама және музыкалық видеоклиптер режиссері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Шығармашылық мақсатқа жету үшін ұжымдық команданың барлық қатысушыларының шығармашылық қызметіне басшылық жасау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бекітілген сценарий бойынша медиаөнім жасау 2. Медиаөнім шығаруды басқару, оның сапасын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Бекітілген сценарий бойынша медиаөнім жасау	Дағды 1: Бекітілген жоба үшін материал дайындауды және жасауды жүзеге асыру	Машықтар:	
		1. Түрлі көздерден ақпарат жинау және құрылымдау, соның ішінде осындай (ұқсас) медиажоба жасаудың отандық және әлемдік тәжірибесінің үздік жетістіктеріне ерекше назар аудару. 2. Нысаналы аудитория үшін олардың тартымдылығы, БАҚ ақпараттық саясатына сәйкестігі критерийлеріне, авторлық идеяны/сценарийді іске асыруға уақыт пен қаржы шектеуіне сәйкес сценарийлерді сапалы және көркем іске асыру процестерін жоспарлау және іске асыру.	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Режиссура мен актерлік шеберліктің міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері, стилистикалық ерекшеліктері. 2. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу қағидаттары және оны жинау әдістері. 3. Қойылымдарды, вокалды, хор және хореографиялық өнерді сахналық және музыкалық безендіру негіздері. 4. Қазіргі және классикалық драматургия. 5. Басқару және шығармашылық еңбек психологиясы. 6. Өнер әлеуметтануының, сахналық технологияның негіздері. 7. Орындаушылық өнер саласындағы экономика және басқару негіздері. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	<p>Дағды 2: Материалды өңдеуді жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бастапқы материалды қарап шығу және дубльдерді іріктеу, соның ішінде кейбір дубльдердің ақауын анықтау. 2. Режиссерлік сценарийде бекітілген сюжеттер (фрагменттер) ұзақтығы ауытқыған жағдайда түзету. 3. Жүйесіз монтаждауды жүргізу. 4. Фонограммамен жүретін, монтаждалған фрагменттердің ұзақтығын анықтау, музыкалық акцентті үндестіру үшін дәл белгілеу. 5. Дыбыспен әрлеу үшін қосымша фонограммаларды таңдау. 6. Дыбыстық материалдарды (музыка, реплика, шу) монтаждау, дыбыс инженерімен бірге бейнеқатармен үндестіру. 7. Бағдарламаларды безендіру, бағдарламаның лидтерін ("шапкаларын") анықтау және бекіту, заставкаларды таңдау 8. Бейнежазбаларды (фонограммаларды) жүйелеуді және сақтауды қамтамасыз ету. 9. Әр сюжеттің жедел дайындығын қамтамасыз ету. 10. Материалды көруге (тыңдауға) дайындау. 11. Аудио, бейнежазбалармен және бағдарламалық қамтылыммен жұмыс істеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медиаөнім жасау процесін ұйымдастыру және оның технологиясы. 2. Медиаөнімді монтаждаудың заманауи технологиялары. 3. Монтаждау бойынша нормативтік құжаттар мен нұсқаулықтар. 4. Жүйесіз монтаждаудың заманауи әдістері. 5. Монтаждың аппараттық-бағдарламалық қамтылымы және монтаждау жабдығының түрлері. 6. Телерадио хабарларын таратуға қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 7. Теле (радио, Интернет) өндірісінің негіздері. 8. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
Еңбек функциясы 2: Медиаөнім шығаруды басқару, оның сапасын	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді

қамтамасыз ету	<p>Дағды 1: Телевизиялық бағдарламалар, хабарлар шығаруды қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адами капиталды басқару, соның ішінде шығармашылық персоналды таңдау және қабылдау. 2. Медиаөнім өндірісінің кестесін (күнтізбелік-қойылым жоспарын), шығыстар сметасын әзірлеу және бекіту. 3. Медиаөнім дайындау және жасау процестерін басқару. 4. Медиаөнім дайындау және жасау процестерін техникалық қолдауды қамтамасыз етуді басқару. 5. Медиаөнім өндірісін және қабылдау-тапсыруды басқару.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР Масс-медиа туралы заңнамасы. 2. Менеджмент негіздері. 3. Экономика негіздері. 4. БАҚ саясаты. 5. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>
	<p>Дағды 2: Телевизиялық хабар тарату сапасын басқару</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медиаөнім жасаудың озық отандық және әлемдік тәжірибесін өндіруді талдау. 2. Өндіріс пен жұмысшылардың сұраныстарын, олардың арасындағы міндеттер мен жауапкершіліктердің бөлінуі анықтау. 3. Өндіріс (жұмыс) барысында туындайтын мәселелер бойынша әлеуметтік және этикалық нормаларды ескере отырып шешімдер қабылдау. 4. Медиаөнім өндіру процесінде авторлық ниетті дұрыс түсіндіруді қамтамасыз ету. 5. Сценарий жоспары бойынша жұмыс барысында авторларға консультация беру. 6. Режиссерлік сценарийді әзірлеу. 7. Медиаөнімнің жоғары көркемдік деңгейін қамтамасыз ету.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медиаөнім жасаудың озық отандық және әлемдік тәжірибесін өндіру қағидаттары. 2. Кәсіпорын, өндіріс экономикасы, еңбек (жұмыс) және басқару негіздері. 3. Кайдзен қағидаттары, әдістері мен технологиялары, тәлімгерлік, біліктілікті бағалау, қызметкерлердің жеке және іскерлік қасиеттері және өзін-өзі ұйымдастыру және өзін-өзі ынталандыру құралдары. 4. Топтық жұмыстың, тұлғааралық коммуникацияның қағидаттары, әдістері, технологиялары мен құралдары. 5. Қаржылық менеджмент. 6. Өндірістік процестерде қолданылатын аппараттық-бағдарламалық қамтылым параметрлері. 7. Еңбек заңнамасы, өндірістік санитария, еңбек қауіпсіздік және еңбекті қорғау мен ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары. 	
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Талап етілмейді</p>	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Жүйелі ойлау Күйзеліске тұрақтылық Сыни ойлау Логикалық ойлау Мұқият тыңдау Шығармашылық қиял Ақыл-ой өрісінің кеңдігі Білімдарлық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды
	8	Бас режиссер
	8	Бас продюсер
	7	Продюсер (жалпы профиль)
	5	Режиссердің ассистенті
5	Хабарды монтаждаушы	

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

15. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

’

16. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

«РТРК «Қазақстан» АҚ

Жоба жетекшісі:

Мыңжасар Айгүл Тілеубалдықызы

Орындаушылар:

Татанов Мирас, , miras.tatanov@rtrk.kz

17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 28.10.2024 г.

18. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 25.11.2024 г.

19. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 20.12.2024 г.

20. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 г.

21. Болжамды қайта қарау күні: 12.12.2027 г.